

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

« Άκου...»

Άκουσα το σφύριγμα, γύρισα κι είδα το μαύρο καπνό της μηχανής να τινάζεται με βία πάνω από τα σπιτάκια και τα γυμνά δέντρα.

«Το τρένο».

Ο φρουρός του σταθμού χαμήλωσε τη σημαία κι έσπρωξε το πλήθος πίσω απ' τις γραμμές.

«Γιατί πηγαίνει τόσο αργά;»

«Έχει κλούβα».

Βασίλευε ο ήλιος, χρώμα πορτοκαλί, που κάπως ζέσταινε την ερημιά του τοπίου. Ένα γεράκι έφερε κύκλο και ζύγιασε τα φτερά του. Έπειτα τέντωσε το λαιμό του προς τα κάτω, μένοντας ακίνητο στον αέρα, ανιχνεύοντας* το έδαφος, και το έδαφος ψήλωνε σταθερά ώσπου το γεράκι πάτησε κάτω. Όταν φάνηκε το τρένο, τα βουνά απομακρύνθηκαν σε μια μενεξεδένια πάχνη.

«Η κλούβα, η κλούβα».

Από τότε που οι αντάρτες πιάσανε ν' ανατινάζουνε εχθρικούς συρμούς* ανεφοδιασμών, ο εχθρός επινόησε την προσθήκη ενός βαγονιού μ' αιχμαλώτους. Το βαγόνι αυτό ήταν κλουβί με σιδερένια κάγκελα, σαν κι εκείνα που έχουνε στα τσίρκα για τ' άγρια θηρία. Μα οι αιχμάλωτοι δεν είχανε προορισμό στο ταξίδι τους. Η κλούβα προπορευόταν σαν τμήμα του τρένου, δοκιμάζοντας τις γραμμές κι ανοίγοντας το δρόμο για το υπόλοιπο τρένο. Κι οι αιχμάλωτοι το ξέρανε καλά πως η μόνη ευκαιρία ν' αποσπαστούν από το τρένο θα τους δινότανε μόνο αν η κλούβα πέρανε· πάνω στις νάρκες που είχαν θάψει κάτω απ' τις γραμμές οι αντάρτες.

«Η κλούβα».

Το τρένο μπήκε στο μικρό σταθμό κι οι στρατιώτες άρχισαν να ξεφορτώνουν πυρομαχικά κι άλλα εφόδια. Μαζευτήκαμε γύρω απ' την κλούβα κοιτάζοντας τους κρατούμενους, μήπως και βρίσκαμε κανένα συγγενή ή και γνωστό ανάμεσα τους. Οι κρατούμενοι, κάπου πενήντα ή εξήντα τον αριθμό — οι πιο πολλοί τους γέροι και μικρά παιδιά — ψάχνανε με τα μάτια ανάμεσα σ' εμάς που είμαστε απ' έξω. Ήταν χλωμοί, εξαντλημένοι από τ' ατέλειωτο ταξίδι. Ποιος ξέρει πόσες μέρες τους χτύπαγε ο ήλιος, η βροχή, ο άνεμος κι έπειτα ο ήλιος ξανά. Τα μαλλιά, το δέρμα και τα ρούχα τους ήταν αγνώριστα απ' τη σκόνη και την καπνιά. Πήρε λιγότερα από δυο λεπτά να κοιταχτούμε όλοι ο ένας με τον άλλο, μα ακόμα ελπίζαμε. Ακόμα μια φορά. Μήπως και ξέχασα κανέναν; Μήπως κάποιος δεν πρόλαβε να με δει; Όμως, έτσι που κοιταζόμαστε, όλο και πιο γνώριμοι φαινόμαστε ο ένας στον άλλο. Μερικοί αρχίσανε να κλείνουνε τα μάτια, άλλοι γυρίζανε το πρόσωπο από την άλλη μεριά κι άλλοι δίνουν τα χέρια, πιέζοντας τα πρόσωπα ανάμεσα στα κάγκελα για ένα φιλί, και μετά κλείνανε τα μάτια και γυρίζανε το πρόσωπο απ' την άλλη μεριά.

Το τρένο σφύριξε, έτοιμο να ξεκινήσει. Ένα παιδάκι μέσα από την κλούβα μου 'δειξε το μπράτσο και την ταινία του μ' ένα μεγάλο κίτρινο αστέρι. Φαντάστηκα ότι θα 'τανε στρατηγός στη γειτονιά του, όταν έπαιζε «πόλεμο» με τ' άλλα παιδιά — ένας γενναίος στρατηγός... Να γιατί τότε πιάσανε. Στάθηκα προσοχή, αναγνωρίζοντας το βαθμό και τον χαιρέτιστα στρατιωτικά. Έπειτα τον χαιρέτισαν ο Φίλιππος κι ο Φλοίσβος. Κι όπως το τρένο γλίστρησε στις γραμμές του, ξεφυσώντας αργές, βίαιες τουλίπες ατμού και καπνού, το παιδί με το κίτρινο άστρο στην κλούβα χαμογέλασε κι ανταπόδωσε το χαιρετισμό.

Στρατής Χαβιαράς

ανιχνεύω = ψάχνω, παρακολουθώντας τα ίχνη, ερευνώ

συρμός = αμαξοστοιχία, τρένο